

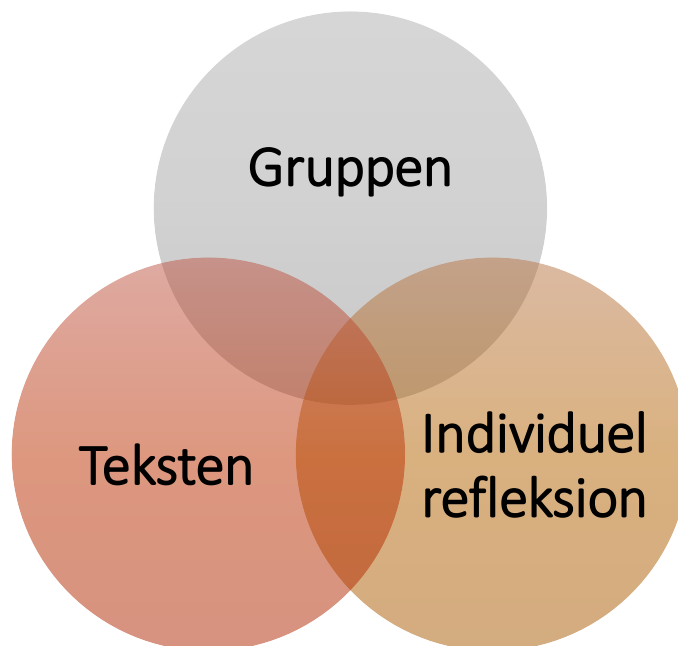
Vejledning til *Guidet fælleslæsning*

[Vejledningen er udarbejdet af studenterpræst Nanna Elgaard Holm. Metoden er oprindeligt udviklet af *The Reader Organisation* i England.]

Metoden:

Fælleslæsning på basis af højtlesning, kendt som Guidet fælleslæsning, er i sin tid udviklet med henblik på læsning af skønlitteratur, og har været forsøgt med bibelske tekster med held i forhold til forskellige målgrupper.

Metoden består i, at en 'læsegruppeleder' læser teksten højt i en gruppe, der sidder med teksten, afbrudt af pauser, hvor der er plads til refleksion og diskussion af teksterne. Læsningen af teksten er forberedt på forhånd af læsegruppelederen, men ikke af gruppens øvrige deltagere, hvilket vil sige, at man i gruppen læser "live", og derfor også får de første, umiddelbare reaktioner og læseoplevelser til deling. Det er ligeledes en maksimalt inkluderende metode, fordi alle kan være med, også deltagere, der ikke har de store forudsætninger for at læse, for bibellæsning eller for at mødes om noget tredje. Hovedopgaven for læsegruppelederen er at facilitere et frugtbart møde mellem læsere (gruppedeltagere), og tekst og læsere imellem.

Læsegruppen er en meningsfuld, uformel og anderledes måde at fordybe sig i de bibelske tekster på. Hovedidéen er, at diskussionerne er faciliteret af en læsegruppeleder, der har forberedt læsningen, men at gruppen i øvrigt mødes i en undersøgende, forundringsparat atmosfære på lige fod, og at der ikke er "rigtige" og "forkerte" svar eller privilegerede fortolkninger, men at der er fokus på læseoplevelsen, relevansen for vores øvrige erfaringsverden, og den fælles refleksion.

Indledende overvejelser inden start:

Indledningsvis er det hensigtsmæssigt at gøre sig overvejelser om målgruppen for bibellæsningen. Valg af målgruppe kan influere på valg af tekster og f.eks. rækkefølge af tekster.

Det afstedkommer også overvejelser over, hvordan man skal gøre opmærksom på gruppen (markedsføring). Skal det f.eks. hedde: "Biblen for begyndere" – "Læs med mening" – "Læs med dit liv"? Hvor mange gange skal gruppen mødes? Det anbefales at lægge sig fast på et antal gange (f.eks. 8 eller 10), eller mødes hen over et par sæsoner.

Rammer og praktiske forhold:

Læsegruppen bør mødes et neutralt sted (ikke privat), og mødes ca. 1½ time hver gang.

Læsegruppelederen bør sørge for at der er plads til alle interesserede, at lokalet er rart at være i, og at gruppen ikke bliver forstyrret. Sognegård, bibliotek og kulturhus er velegnede steder.

En gruppe på 7-9 personer + læsegruppeleder er ideelt, men den fælles læsning kan også sagtens fungere i større eller mindre grupper. Det er også muligt at starte med en lille gruppe og så lade flere "hoppe på" undervejs. Det er lidt et temperamentsspørgsmål, hvor stramt gruppen skal organiseres med tilmelding m.m., men erfaringen viser, at det fungerer, at gruppen har "drop-in"-karakter, så selve aktiviteten er forpligtende, men at man ikke nødvendigvis binder sig til at møde frem hver gang.

Den første gang bør der gøres en del ud af rammesætningen: Hvordan tidsrammen er, at vi læser sammen, at vi læser "live", at læsningen udgør et åbent rum, og at det er vigtigt at lytte til de andres kommentarer og møde teksten fordomsfrit.

Tekstvalg:

Vælg tekster, eller passager af tekster, der kan fungere i en fælleslæsning.

Læsegruppelederen udvælger teksterne og forbereder læsningen.

Teksterne uddeles i kopi eller købes i sæt til gruppen. Det er valgfrit, om deltagerne vil "læse med" under læsningen eller lægge teksten fra sig og blot lytte til oplæsningen – eller skiftevis gøre det ene og det andet.

Når gruppen er godt i gang, kan det være en fælles beslutning, hvad man gerne vil læse næste gang. Der kan også være grupper, som holder af bestemte typer af tekster.

Forberedelse:

At være læsegruppeleder er både sjovt og kompliceret og kræver muligvis livslang træning! Som læsegruppeleder bør du vælge tekster, som du selv kan lide, og ikke være bange for at springe ud på det dybe ved at opdage en tekst sammen med en gruppe. Læsegruppelederen behøver ikke at have svar på alt i teksten – det drejer sig mere om at være bevidst om, hvilke spørgsmål, teksten rejser, og som det i gruppen vil kunne være sjovt evt. at søge svar på.

Vælg altid tekster, som du selv kan lide, og læs dem grundigt. Læg mærke til, hvor du undrer dig – har forståelsesvanskeligheder – synes at fortællingen tager en drejning eller er særlig sjov m.m.

Muligvis vil de andre i gruppen have det på samme måde – muligvis vil de falde over noget andet i teksten.

Søg efter disse ting og overvej, om du kan "oversætte" disse til åbne spørgsmål, du kan stille, som kan hjælpe gruppen på vej i læsningen.

Find din stemme og øv dig på at læse højt. Det kan være uvant at læse højt i en gruppe. Ethvert menneske har sin egen oplæsningsstil, og det er vigtigere at være autentisk og "nær ved teksten" i sin læsning end formfuldendt og "korrekt".

Udførelse:

At læse "live" er at læse højt med tanke og følelse. Forsøg at læse langsomt og at nyde stilheden, hvis der bliver en pause. Der må gerne være tid til eftertænkning. Læg mærke til, hvordan det føles at læse højt, og hvad der sker i gruppen, når der læses højt. Vær opmærksom på deltagerne samtidig – hvordan reagerer de? Hvis de reagerer på noget, kan dette være en anledning til at holde en pause og tale om det, I har læst indtil nu. Ellers holdes der regelmæssige pauser i læsningen, som læsegruppelederen lægger ind.

I læsningen arbejdes der med 3 niveauer mere eller mindre simultant:

1. Hvad sker der i teksten?
2. Hvordan reagerer vi på dét?
3. Hvad får det os til at tænke på?

Dette kan brydes ned i f.eks. følgende spørgsmål:

- Kan I se det for jer?
- Hvor kender I det fra?
- Hvad tænker I, der sker?
- Hvordan mon det er / føles / ser ud / lyder?
- Hvorfor han/hun mon gør det – tænker sådan – vil dette her? Hvad sker der for ham/hende?
- Er der noget her, I særlig godt kan lide?
- Hvad får det dig til at tænke på?
- Hvis du selv skulle rejse langt væk – hvor ville du så tage hen?
- Har du oplevet noget lignende?

Det er vigtigt, at den fælles læsning foregår i en afslappet, forundringsparat tone og med formuleringer af spørgsmålene, så det bliver klart, at vi er kommet af "skolebænken", og ikke her leder efter det rigtige svar. Giv positiv respons til alles input, lige meget om det synes ved siden af. Stil åbne spørgsmål og validér hver enkelt persons respons, også med kropssprog. Følg en eller flere "tråde" i diskussionen om teksten ved at blive ved med at stille åbne spørgsmål.

Giv plads til, at alle kan komme til orde, hvis de vil, og acceptér, at ikke alle byder lige meget ind i snakken.

Teksten afsluttes så vidt muligt hver gang, eller man finder et naturligt brud, hvor man kan starte næste gang.

Afrund læsningen og spørg gerne deltagerne, hvordan det har været at være med.

Præsten som læsegruppeleder:

Hvis præsten er læsegruppeleder, vil der ofte være en forventning til, at han/hun har en anden historie med og andre forudsætninger for teksterne end de øvrige deltagere. Det kan helt klart være hensigtsmæssigt at lave lidt indledende forklaringer, levere baggrundsinfo eller viden om særlige begreber m.m., men forsøg så vidt muligt ikke at levere den "eneste" fortolkning – lad rummet være åbent for andre tolkninger og møder med teksten end den, præsten mener, må være den gængse.

Evaluering:

Spørg meget gerne i læsegruppen, og gerne hver gang, hvordan deltagerne oplever at være med, og om de f.eks. har forslag til andre tekster, der kan læses.

Lav netværk med andre, der har lignende læsegrupper, for at udveksle erfaringer.